

A hologram hintóján

Regényrészlet

E szerdai napon Georginát leginkább az foglalkoztatta, hogyan távolíthatná el az auráját, majd gondolatban a bőrét is. – Akkor már eljátszhatunk valamely fogalommal. Legyen ez a szó például a feltámadás. Megfelel, Bertold? Járjuk körül tehát, mely időpontok alkalmasak a vedlésre, és mi nyújt védettséget az új páncélzatunk megszilárdulásáig.

– Eszköztárunkból hiányzik a mindenhatóság, a mindentudás, a tökéletes szabadság és az örökkévalóság – sorolta Bertold. – Marad valami? A jónak gondolt cselekvés esélye, például. Meg a gyakran alig értelmezhető szimbólumok.

– Azok mégis a lélek mélyén rajzolódnak ki – nyomatékosított Georgina.

– A növények meg mind az ég felé néznek...

A nő behúzta az utcára néző ablakok függönyeit, majd ismét lomhán elnyúlt a díványon. – Te hogyan szembesülsz a végesség tudatával? – kérdezte végül halkán.

Bertold cigarettára gyújtott, egy cédéről barokk muzsika szólt. – A mérhető időn és a látható téren belül elhelyezkedve mellénk szegődhet várakozó társként a véletlen izgalma. A peremen olykor mégis találkozhat az emberi világ az istenivel. Nem gondolod?

– Fordulj el, öltözködöm – figyelmeztetett Georgina.

A férfi töltött magának egy keveset a francia borból, belelapozott az ott heverő magazinba: vadnövényekkel befutott várromok, megdőlt tornyok, omló falmaradványok, elhagyatott, bozótos ösvények, üvegezett vitrinben régi kardok, bábuk furcsa vértzetben... – A feltámadás misztériuma egyik lehetséges erőforrásunk. Ajándékul kapott jóvátétel.

– Én rövidesen meghalok, Bertold. Ezt nevezed te jóvátételnek?

Kinn közben egyre sötétült, apró szemcsés eső csapdosta az ablakot. Könnyű ruhácskájában Georgina karcsú, kecses árnyként suhant át a szobán. – Vivaldi! – mondta elégedetten. – Vivaldi. Hangosítsd fel, kérlek!

– Amit teszünk, az mégsem enyészhet el nyomtalanul – Bertold hangjában volt némi tanácsalanság. – Ez a metafizika lényege. Azonfelül a meghalásnak is lehet művészete. Amúgy: nincs elmúlás az élet szeretete nélkül, nincs elszakadás, ha nincs odatapadás.

– Ez lenne a legyőzött halál?

– Talán inkább a lélek merev formáival való szakítás – lendült bele Bertold. – Az ember mégsem pusztán azzal azonos, ami benne, magában lakozik. S bár a tájékozódáshoz valóban az önismeret készíti elő az utat, azonfelül szabadon választhatunk a szellem értékei közül, döntésünk ezért többnyire valószínű, máskor meg a tudattalan struktúrájából származóan titokzatos, számunkra is módfelett rejtjeles. Mindez mégis egységesen a sajátunk – ezért a végső számadás is csak ránk tartozik.

– A lázadó éned eddig számomra ismeretlen volt – szólt közbe gonoszkodó derűvel Georgina.

– Csak ne gúnyolódj! Hát nem érted? Akarattal és ésszel mégsem uralhatunk mindent, ez sok terhet levesz a vállunkról. A jónak vagy rossznak vélt cselekvés is viszonylagos. Csak a gondolat határtalan.

Georgina az ablakhoz ment, kissé elhúzta a függönyt, az utca forgalmát figyelte.

– Te most mire gondolsz? – kérdezte Bertold.

– Arra, hogy ma még nem engedlek be a titkos szobámba – mondta határozottan a nő. – És most én is kérek a borból.

(Ideges zsongás a hatalmas irodateremben – az idős államfő holnap érkezik a városba. Bertoldnak az igazgató már napokkal korábban szólt, készüljön, a jegyeket rövidesen megkapják, ő is ott lesz az operaházi díszelőadáson. Kollégái előtt Bertold ezt titokban tartotta, egyesek talán irigykednének rá, másoknak meg feltűnne megbízhatósága, ez utóbbival ugyan Bertold maga sem volt egészen tisztában, mindenesetre meglátogatta szabóját, aki méretet vett az új öltönyhöz, valamint vásárolt egy pár fekete lakkcipőt. Aznap pedig várta, hogy átvehesse a tiszteltjegyet, kétszer is összefutott az igazgatóval, de az – bár nyájasan köszöntötte – elsietett mellette.)

– Elhagyom a várost – mondta Bertold az ablaktól ellépő Georginának.

4 *(Délután Bertold ágyban maradt, miként egyetemista korában oly gyakran. Megidéződött a bérelt szoba komor zöld fala az élénkpiros asztalterítővel és a*

rozoga, támlás barna székekkel – a romboló egyedüllét nyomasztó jelképei. Az unalmas délelőttöket időnként csak a szomszéd lány teregetése szakította meg, aki egyébként tudta, hogy a diák figyel. Incselkedő félfordulatokkal ezt jelezte is, de Bertold nem jutott tovább a leselkedés játékoságán, s csak képzeletében szőtt egyre merészebb jeleneteket. Időnként benyitott az idős háziasszony is, „juj, maga megint fekszik”, kávéval kínálta, „nőt ide nem lehet hozni”, mondogatta még kezdetben, de Bertold ilyenkor inkább áttanulmányozta a filmszínházak kínálatát; késő este általában a sarki kis mozit választotta, ott mindig újdonságokat mutattak be, kevesen voltak, utána még elsétált a közeli sajtóház hatalmas épületéhez, annak ablakaiban már ott lógtak a másnapi szám betördelt oldalai. Aztán tél lett, a városban elakadt a forgalom, a szomszéd lány is behúzódott, a szoba intenzívebb zöldjében csak az abrosz vérvörös tócsája.

Bertold este mégis felcihelődött, úgy döntött, elsétál az operaház környékére, s a tömegből tekinti meg az államfő érkezését. Álldogált tehát ő is az ünneplőbe öltözött, testápolószerek nehéz párójában összezsúfolódott emberek szorításában, néhányan zászlót lengettek – holnap felmondást kap, gondolatban ezt már letisztázta, bizonyára kiderült a múltjából valami, a megbízhatatlanok táborába sodródva pedig semmiképpen sem maradhat a kiemelt fontosságú irodaházban, amely kormányzati szervek megrendelésére készít elemzéseket. A közvetlen közelben ekkor tűnt fel az a magas lány (a leendő Georgina?), igen, a zeneiskola egykori harmonika-zenekarából (vagy a mása?), az elméleti órákon szálfegyenesen ült, derékig omló hajával, s míg a többiek mind húsosak és pikkelyesek, ő angyali simaságú, gyermekies alakján ruhája redőzetlen. Némi lökdösődés árán Bertold mögéje nyomakodott, egyre szorosabban – amikor pedig feltűntek a hatalmas fekete autók, s az államfő széles karlengetéssel üdvözölte a tiszteletére megjelent tömeget, ők már a közeli, az esemény miatt elnéptelenedett kávézóban ültek.)

– Akkor próbáljuk meg tisztázni a dolgokat! – mondta Georgina szinté parancsolóan.

(– Ott ácsorogtam a tömegben – mondta másnap Bertold az igazgatónak.

– A fenébe is, a jegye ott maradt volna az asztalomon? – morfondírozott az igazgató –, pedig éppen gratulálni szeretnék, mától az egyik osztályvezetői posztot tölti be. Kérem, foglalja el a helyét a 114-es szobában.)

– Te hogyan képzeld el a mennyországot? – érdeklődött Bertold.

– Néhány teniszpálya, kókuszos aprósütemények s a közelben egy orvosi rendelő. Meg néhány eredeti Klimt-kép a szobám falán.

– Meglehetősen szerény igények.

– De legalább kellemesek...

Bertold a jelenbe végképp visszazökkenve korábról átgondolt tételét kockáztatta meg: – A teremtés kísérlet, amely folytatódik

– S mi ebben miért nem vehetünk részt?

– Talán mert nem ismerjük a nagy cél értelmét.

– Így azt meg sem tudhatjuk. És ha ez a titkos elképzelés nem is létezik?

Bertold mosolygott:

– Akkor legalább ez sem feszélyez bennünket.

– Cinikus lennél?

– Nem. Ez voltaképpen teherlevételnek is minősül. Nem gondolod?

– Szerintem az egész nagy titkos terv csak egy szórakoztató játék. Beavatatlanok maradtunk, ami kissé mégiscsak gyanús. És ez a mennyország-história is. Ahová állítólag csak a jók kerülnek.

– Olvastál Krisztus második eljövételéről?

– Hogyne. Pazar vérfürdő. Óceánömlések, földrengések, válogatott kínzások. A maradék – irány a paradicsom. Nem kérek belőle...

– Isten a létében teremtőként, a történelemben áldozatként határozza meg önmagát.

– Ebben nem különbözünk.

– És a feloldozás a keresztfán?

– A múltamat nem hagyom őrizetlenül; a bűneim pedig csak rám tartoznak. S ha valaki igazából átvállalta volna őket, nem esnék időnként depresszióba.

Bertold egy hasonlatot latolgatott, aztán csak ennyit mondott:

– Nagyon kemény vagy!

– A valószínűség fejelem – jegyezte meg halkán Georgina, majd eltűnt a másik szobában, s becsukta maga mögött az ajtót.

– Az áldozat mégis teret nyithat az újnak – fogadta később Bertold a visszatérőt.

– Fáradt vagyok – ezzel Georgina leheveredett a pamlagra. – Most még tőled is.

– Elmenjek?

– Egyedül sem akarok maradni.

– Akkor?

– Ott sorakoznak a könyveim a transzcendens létről, áttanulmányoztam mind, az apokrif kéziratokat is, most mégis összeszorul a szívem. Minden jobban ki van találva, semmint gondoltuk volna. A feltámadás is, ami persze mégis másmilyen, mint Lázár újjáélesztése volt. Vagy a reinkarnáció: az új életek és még újabb halálok sorozata... Láncon tartás, mert

végül ez is a semmibe vezet. A látomásainkba visszanyúló ködös szent történeteink pedig rendre legendák, mítoszok. Bár ez utóbbiaknak még lehet némi szimbolikus igazságtartamuk.

– Fülünkhöz hangszerelt negédes zene?

– Nehéz különbséget tenni önámítás és hit között...

– A tanítványok csak nem találhatták ki az egészet?

– És a későbbi krónikások?

– A képzelet mégis behatárolt... A szemtanúk elmondása viszont nemzedékeken át rögzült. És nem pusztán az érvényes, ami bizonyított. Meglépten-nyomon találhatunk hipotézist alátámasztó evidenciákat...

Georgina megigazította fejpárnáját:

– Végül egyetlen kérdés maradt.

– Éspedig?

– A mulandóság hátrálásaként a halál megszelídíthető?

Bertold elköszönt.

– Erről majd legközelebb – mondta távozóban.

– Azok a mérhetetlen, átláthatatlan lengyel erdők – suttogta Georgina, nyugágyában pihelve a verandán, midőn Bertold ismét meglátogatta –, a sudár fák megnyúló árnyékai azonosítható emlékeként nyomulnak tompán a bőröm alá; de miféle képek tolnak elő ismét lecsatolt démonokként...

Nyugtalanul rendezgette selyempongyolája ráncait, holott a férfi, aki mellette ült, jelenlétével csak asszisztált a monológhoz, tekintete amúgy elakadt a hatalmas kert pázsittal övezett ösvényein.

– Emlékek, megint csak emlékek – csattant fel Georgina –, idővesztés, a lélek bolondos, haszontalan alakoskodása. Cselekvésképtelenség. Vagy más a véleményed?

Bertold fészkelődött:

– Nem tudnék válaszolni.

– Legalább ellenkezni...

A férfi felemelkedett, sétált néhány lépésnyit.

– Nekem a lengyel erdők egy képeslapból kivágott régi fotót jelentik, rőt, sűppedő levelekhez illeszkedő női test nyújtózkodását...

– Folytasd!

– Untatnálak. Magam is megelégtettem a régi dolgaimat.

– Akkor beszéljünk másról.

A férfi a napernyővel bíbelődött, aztán visszaigazította szalmakalapjáról a töredezett-kitüremelő szálakat, italt töltött, csak magának.

– Szóval meséljek?

– Kérlek! – mondta Georgina, most már kényelmesen elhelyezkedve.

– Akkor kezdjük Xéniával. Tegnap találkoztam vele. A Pingvin bárban. Egyedül ült egy asztalnál, poharak közé görnyedve. Nem is kellett kérdezni.

– Tegnap este barátnőmmel a temetőben voltunk, s bementünk a ravatalozóba. Ott feküdt Laci, a külső neonfény épp az arcára esett. Mint ha szólni akart volna, s talán mosolygott is. Ránéztünk és kifutottunk. Délben volt az esküvőnk, Lacit mindössze két hete ismerem, bevágódott az életembe, mindig derű az arcán, aktatáskájával rohangált ügyeket intézni, de esténként itt várt a Pingvinben, vacsora, pezsgő, ám még csak el sem csábított. Aztán előállt a javaslattal, feleségül vesz. Oly gyorsan történt mindez, gondolkodni se volt időm, mit veszíthetek, karcsú volt, szőke, egy fejjel magasabb nálamnál, rajongott a nagy mellű nőkért, engem meg ismersz, csak Fellini-filmeket néztünk azokban a napokban. A szüleiről nem mondott semmit, az esküvőnkre is mindössze két munkatársa jött el, tanúnak, meg a barátnőm. Kint ebédeltünk a szigeten, az asztal feldíszítve, a pincérek frakkban, Laci vidám, mint mindig, aztán elnézésért kért, valamit még el kell intéznie, fél óra múlva visszajön, de csak a rendőrök érkeztek, közúti baleset, mondták, nem élte túl, sajnálják, ez a helyzet, a kórházban meg tudtukra adták, egy rokona, talán az unokatestvére, már ki is vitette a temetőbe. A barátnőmmel így mentünk ki utána. Laci fehér lepellel letakarva, a barátnőmre pillantottam, legalább lássuk az arcát, ha már itt botorkálunk a koporsók között, közben nyikorgott a vasajtó, féltünk, ránk csukódik, ezért hirtelen csak fellebbentettem a fehér vásznat, s tessék, Laci mosolygott, a szemét elfelejtették lezárni, nézett rám, mintha mondani akarna valamit, s talán a szája is megnyílt. Ekkor rohantunk ki. Ott hagytuk Lacit. Leültünk egy sír fedőlapjára, a barátnőm hozott egy üveg Unicumot, szépen sütött a hold, Laci benn feküdt, mi meg ittunk, majd kacagni kezdtünk, ki kellene hívni Lacit, ő is jól érezné magát, mulatnánk ezen az egészen, ezen az egész hülye életen, a tervezgetéseinken meg az álmainkon, mindenben. Egyszóval özvegyasszony lettem, ki hinné, még huszonkettő sem vagyok, rendelj valami italt, száraz a nyelvem hegye, meg is csókolhatsz, csak ne húzd le az abroszt, olyan bárgyún ülsz, távolságtartóan, mintha idegen lennél.

– Találkozgatsz még vele? – kérdezte később Georgina, rezzenéstelen arccal.

– Kérek egy ollót – szólta ekkor határozottan Bertold.

Georgina hirtelen felült.

– A körmeimet akarod levágni?

Készségesen elsietett, majd visszatért a neszeszeres táskájával, és szorosán a férfi mellé húzódott. – Akár a hajamat is befestheted...

Délfelé járt az idő, a forgalmas kerület szemközti tömbházai ledobták árnyékukat. Behallatszott a városi buszok ideges túlkölése.

Bertold egy kartondobozból ügyesen különös figurákat készített, majd Georgina mellé helyezte őket.

- Most mennem kell, az igazgatómmal lesz találkozóm.
- Újabb megbízatás?
- Talán.

(Bertold visszazuhant egy füledezt régi nyárba: lucskos vágyak és szemkontaktust kerülő eltévedt-reszkető érintések, redőrésnyi félhomályú termekben súlyos színű szőnyegek meg hatalmas bársonytakarók, bolyhos kellem-borítás végestelen-végig, szétdobált párnák, testutánszatú átforrósodott hajlatok...)

- És ezek a papíremberkék?
- Csak barátkozz velük! Esetleg meg is mutathatod nekik a titkos szobát...
- Eddig nem mutattál érdeklődést, hogy magad is megnézd.